

TÍTOL I

ROMEU I JORDI

ARTICLE 1

—Aquell dia vaig apagar l'ordinador prement el botó amb el dit. Llavors, no sé si te'n recordaràs o per a tu és un d'aquells fets prehistòrics, puix tendim a considerar que inqüestionablement ha existit només allò que s'ha escrit en la nostra memòria, amb la mateixa malfiança que palesa la nostra espècie, tan poc amant de la Veritat, en considerar històric únicament allò que s'ha escrit sobre paper... Què deia?

Jordi és a punt de desesperar-se, però s'ha promès que avui no, avui és un divendres especial. Respira fons intentant relaxar-se i adopta un posat amable quan contesta al seu company de feina, el noujubilat Romeu Amorós, que prova d'activar les neurones del septuagenari cervell prement amb les mans fines i venoses els parietals pelats. Té, com ha tingut sempre des que el coneix, un clip a la boca i un paper esgrogueït entre els dits, relíquies fora d'ús d'oficinista antiquat.

—Alguna cosa sobre sistemes informàtics?

—Què? No, no, de cap manera.

—Has dit que els ordinadors s'apagaven amb un botó.

—No, home, no. Ah, sí, això era, que no era com ara, que tot es fa amb ordres verbals, com si fóssim caporalets a la mili. Tot perquè les secretàries no es trenquin les ungles que tant els costa esculpir en hores de feina. Ah! En els meus temps un funcionari treballava les seves vuit hores, o eren set? És igual, el cas és que tenia un sou com Déu mana, una posició social respectada i digna, no com ara, amb aquestes ridícules... cinc hores?, sí, cinc hores de feina amb un salari de merda, que els joves heu de tenir dues o tres feines per mantenir la família, i nosaltres, els vells..., aquí em tens, amb setanta..., setanta-quatre anys i encara he hagut de demanar jubilació avançada. I tot per culpa dels fotuts comunistes i de la seva puta mania que tots som iguals.

—Però Romeu, si els que implantaren aquestes condicions de feina foren els conservadors. A més, és *vox populi* que ets el darrer comunista de la ciutat, del país, del món!

—No te'n fotis d'un pobre vell, Jordiet, no te'n fotis.

Sempre ha odiat que li digui Jordiet, des del dia que el va conèixer, ara farà deu anys, quan li va estrènyer la mà, tan fina i venosa aleshores com ara, mentre l'altre li deia: "Tan de gust, Jordiet. Sóc en Romeu, Romeu Amorós. Sí, ja ho sé, algun dia t'explicaré la influència de l'onomàstica en les relacions paternofilials. Jo m'havia de jubilar enguany, però els meus amics del govern m'han dit que els sóc

imprescindible en la meva especialitzada tasca de perdre el temps en les seves oficines”.

—Te’n recordes? Quan era a punt d’anar-me’n als seixanta-cinc em convidaren per imperatiu legal a quedar cinc anys més, i un altre cop als seixanta-nou, fins avui. Sóc d’una generació maleïda: els darrers a fer el servei militar obligatori, els darrers a estudiar llicenciatures de cinc anys, els darrers a jubilar-se. —Ara el vell medita, de cop i volta se li il·lumina el rostre—. Això deu tenir algun valor legal, Jordiet? —El vell fa onejar, burleta, el certificat de jubilació.

Aguantarà un dia més, el darrer, que li digui Jordiet, aguantarà quedar un cop acabada la jornada (s’ha demanat lliure a la feina dels horabaixes) per fer-li una estona de companyia, perquè li conti com va estar a punt de ser famós, aquella història que li deu, perquè és massa dolorosa segons Romeu, perquè li ha costat d’inventar-la segons Jordi.

—Ja has acabat d’inventar-la?

—Malparit!

Aguantarà perquè aprecia el vell amb qui ha compartit deu anys de feina àrida però segura, el vell a qui no resta gaire més a fer que morir.

—Amb seixanta-cinc hauria tingut una vida per davant. Ara tinc poca cosa a fer. Potser morir.

ARTICLE 2

—Era gairebé com parpellejar. Un reflex en acabar la jornada: l'índex que volava amb vida pròpia i induïa el cervell artificial a la son, a l'assaig de la mort, a la desconnexió.

—Em deixes bocabadat quan et poses tan fons, vull dir tan profund. —Fa broma Jordi.

—Calla, ignorant. Aquell dia va ser diferent.

—Ja hi tornem a ser: Aquell dia!, quin dia? El de la teva primera comunió? El primer que feres ús de serveis de sexe venal?

—El dia que vaig deixar aquesta feina... —Fa una pausa teatral.

—...? —La pausa del vell fa efecte en el jove, els interrogants se li dibuixen en les celles, en la boca i els ulls..

—...per primera vegada.

—Què vols dir? Tu deixares aquesta feina? Per què? I com hi tornares?

—Abans que res, molta calma. Quan t'he demanat que quedessis avui per celebrar la meva jubilació i t'he dit que et contaria coses interessants no em referia només a les velles historietes sobre les meves discussions amb el senyor Llop (Jordi i Romeu fan una sincronitzada ganyota de fàstic, ineludible en recordar la persona del Cap de Departament de Recursos Humans, jubilat fa uns quants anys) per la seva concepció que l'administració pública era un patrimoni que la resta de ciutadans havíem dipositat

en les seves mans perquè evités la comissió de qualsevol desgavell, entenent com a tal tot allò que no fos controlat per ell i li suposés un benefici personal o per als seus acòlits, que eren una guarda de fills de...

—Ja hi som: l'hora del discurs.

—Tens raó, disculpa, el dia és llarg però no tant. El cas és que aquell dia (com avui però no tant, perquè és menys simbòlic, menys..., com ho diria?, definitiu donar una ordre verbal, dir “desconnexió”, que fer el gest ferm d'un dit, el contacte), aquell dia, després del reflex d'apagar, m'envai una sensació de transcendència, com la que degué sentir el lobotomitxat que premé el botó de llançament de la bomba atòmica damunt Hiroshima o el primer que va fer una passa damunt del sòl polsós de la Lluna (Armstrong?, Aldrin?, què nomia l'altre?, jo era tan petit...), la d'aquell que fa quelcom important del quotidià, com l'idiota de l'acudit que, en dir-li que mor un xinès cada cop que respira, fa tres alenades i proclama haver mort tres xinesos. Bé, ben bé així no.

—Romeeeeu. —El renya l'altre.

—Sí, sí, ja va. Era el darrer dia de feina, m'esperava (així m'ho creia jo) la represa definitiva d'una carrera de brillant escriptor que, és cert, no es pot dir que hagués existit mai com a tal. Però millor partim d'aquí, ja he estat prou temps, prou dècades en aquesta presó de l'ànima. Anem al bar i t'ho acabaré de contar, em falta la meva ració d'aigua per no deshidratar-me. Els vells, ja se sap. I amb aquesta merda de canvi climàtic que ens han fabricat les multinacionals i el seu progrés... Vosaltres, els joves,

no heu viscut el clima mediterrani. Allò era el paradís! Hiverns fresquets, estius suportables, les pluges per primavera... Com ha de ser!

—No, jo ja només recordo aquest clima tropical d'ara. “Apagar llums”. —Ordena Jordi des de la porta en una articulació acurada—. La humitat enganxifosa, les pluges per sorpresa, les turmentes devastadores. “Apagar climatitzador” —fa, gairebé so per so.

—Tropical, ha! Clima tropical al Mediterrani! —Romeu llença a la paperera l'inseparable clip metàl·lic i el vell paper en un gest que el sorprèn tant com al jove company que li cedeix el pas cap a l'escaleta empinada que els porta de l'oficina al nivell del segon pis per agafar l'ascensor—. A això ens portà la Humanitat en majúscula, però en majúscula retòrica. *Homo homini lupus*: l'home és tan fill de puta com per autoaniquilar-se (i això de “lupus” no anava pel cabró d'en Llop). Però per sort ja som al predesèrtic, eh, Jordiet? I els grans invents ens salvaran de la destrucció de la Natura perquè siguem els vencedors, els amos del Món. Només que els vells com jo ens estem deshidratant com roselles al sol (poètic, no?). Fes baixar això, que encara em sento ridícul parlant amb éssers inanimats, amb matèria inerta, i m'he de mentalitzar per suportar la calor sahariana del carrer.

—Planta baixa —diu Jordi amb veu robòtica—. La calor de què?!

—No res, coses de vells —contesta Romeu, resignat que la seva ment conservarà per sempre

conceptes que ja no es corresponen amb la realitat, com que el Sàhara ja no representa el concepte de desert càlid quan la meitat del continent africà és, avui, una extensió immensa d'àrida sorra.

ARTICLE 3

Recorren uns quants carrers dels que envolten la plaça de l'Ajuntament, al casc antic, trobant, bar rere bar, ramats de funcionaris com ells, de les oficines de les administracions que es concentren a la zona, que han finiquitat la jornada mitja hora abans del que mana la normativa i s'han aventurat a la recerca de l'aigua amb gas, la mecacola, els cigarrets de cànnabis o, els més veterans, la dosi de licor que els conhorti abans del retorn a la monòtona, solitària i sovint hostil llar. Bar rere bar, Romeu arrufa el nas en una expressió de nàusea i mormola el mateix enfilall d'arguments a l'orella del jove i recent excompany de feina. Jordi no entén més que alguns mots inconnexos entre l'orgia acústica de la música estrident (per què, tot just passat el migdia?), les veuotes dels/les funcionaris/àries (àries i llatines) mig alcoholitzats i les peticions de comandes metàl·licament nasals dels servidors. Però comprèn la intenció del vell.

—Què vols, jubilat? —demana amb determinació el jove en sortir del cinquè establiment de restauració.

—Em costa molt.

—Què?

—No suportó aquestes putes màquines. Vull una persona darrere el taulell!

—Així que vols un bar antic, sense servidors.

—Sí, vull un cambrer darrera el taulell per parlar-hi, contar-li el que em doni la gana i que em

contesti el que jo espero. No vull demanar-li a una màquina la meva mecacola.

—Imperialista! Demana una copeta de licor al primer servidor que trobem, unes herbes dolces, una mica d'escocès amb gel. Un dia és un dia. Anima't.

—No —contesta amb fredor l'ancià.

—D'acord, d'acord. On vols que...?

—Anem al Celleret —fa Romeu, triomfant.

Les terrasses dels bars de la plaça Major són buides, el baf de l'escalfor del sol difumina les taules i les cadires d'alumini, els servidors mòbils, les rodes ben lubricades, s'afanyen dins els locals climatitzats atenent els cada cop més embriacs servidors dels ciutadans (els que no són autòmats, bé, si més no, d'una manera diferent), llançant furtives mirades dels seus sensors electrònics a aquells espais deserts exteriors, i el relaxament dels pernès és gairebé perceptible cada cop que comproven que no els espera feina en el perjudicial àmbit urbà descobert.

—Aquell cap de setmana havia de ser, sens dubte, gloriós: estrenava la meva fabulosa excedència d'una repugnant feina de funcionari (la que he fet fins avui, la que continuaràs fent —somriu), i estrenava també (podem dir que reestrenava) la meva figura mediàtica d'autor d'èxit, formant part del jurat del prestigiós premi literari de la meua ciutat (aquesta). Em voleu deixar viure d'una punyetera vegada?! Poca ajuda donàveu vosaltres als immigrants, racistes de merda!

L'exabrupte no sorprèn Jordi, que n'ha sentit dues versions semblants en els quinze minuts que

porten pelegrinant i suant pel centre de l'urbs, el destinatari és un home entre la trentena i la quarantena d'anys, uns deu o quinze centímetres més alt que ells, amb una pell que esgarrifa tant en la part en què el sol l'ha convertida en bòfegues carmesí com en la que ha mantingut el to original gairebé transparent, de cera, els cabells d'un roig exòtic, un més, com els dos anteriors, com els centenars que arriben des de fa un lustre, ciutadans dels antics Estats Units d'Amèrica que fugen del que fou el país més poderós del món, enfonsat en una crisi cruel, sagnant, encegat pel seu nacionalisme onanista (al cap i a la fi era cert allò de la ceguesa i de l'assecament de la medul·la que predicaven els capellans catòlics), devastat per la suma, millor dit, per la multiplicació dels atemptats terroristes de fanàtics polítics religiosos musulmans com a primer factor, i per la mala gestió dels propis recursos reflectida en inversions astronòmiques (precisament) en investigació espacial i militar, i en intervencions armades en països estrangers (preferentment antípodes), tot això convivint en una habitació de cinquanta metres quadrats amb la pobresa misèrrima, amb la insolidaritat més liberal, amb el racisme més purulent, amb una de les mescles de ments i mentalitats més impermeables de la Història, portà a la Segona Guerra Civil Nord-americana, massa recent per poder ser analitzada amb perspectiva històrica, prou cruel per dividir la Unió en una seixantena de petits estats ("balcanització", en deien els columnistes dels mitjans de comunicació no sense certa ironia i mala llet), per

ensenyorir la misèria fins al grau d'empènyer a emigrar milers d'aquells calvinistes humiliats.

Tot això ho havia sentit dir Jordi al vell Romeu no una ni dues, sinó més de cent vegades, quasi cada cop que havia d'esquivar un d'aquells rubicunds pidolaires que no havien tingut la sort de pertànyer a alguna minoria nouvinguda a aquell continent (des d'Àsia, des d'Àfrica) que mereixés ser protegida segons la política social imperant, que li permetés sobreviure i integrar-se (mes aviat satel·litzar-se, un estranger sempre és un estranger) amb més o menys dignitat en l'hàbitat local.

—On és la supèrbia amb què envaieu països que no sabíeu ni situar en un mapamundi?

—*Sorry. I can't understand. Can you help me?*

—Mira de contemporitzar l'immigrant, lluny encara d'esdevenir al·loglot.

—Sí, aquest és el problema de sempre, no enteneu res, ni us interessa entendre.

—Aquest home potser era un nen quan passava això que dius, Romeu.

—Que el bombin! —talla el jubilat deixant enrere el ianqui i entrant al Celleret—. Una aigua amb gas, Toni! —demana disgustat—. I una cervesa i un mocador per a les llàgrimes del meu amic —afegeix amb sarcasme.